

NAVODILA ZA UVELJAVLJANJE PRIMERA VIŠJE SILE ZARADI TOČE V LETU 2022

V letošnjem letu se ponovno srečujemo z višjo silo, saj je v začetku junija določena območja Slovenije prizadela neurje s točo. Na Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo prejeli poročilo o škodi s strani Javne službe kmetijskega svetovanja (v nadaljevanju: JSKS) in seznam prizadetih katastrskih občin (v nadaljevanju: k.o.), ki je potrjen tudi s strani Agencije RS za okolje (v nadaljevanju: ARSO) po kriterijih verjetnosti pojavljanja neurja. Seznam k.o. je priložen tem navodilom. Vsa kmetijska gospodarstva (v nadaljevanju: KMG), ki so na območjih, kjer je prišlo do toče in zaradi posledic toče ne morejo izpolniti zahtev ali obveznosti za ukrepe kmetijske politike, ki so jih prijavila na zbirni vlogi za leto 2022 oziroma v vlogi na javni razpis, morajo sporočiti višjo silo, medtem ko dodatna dokazila niso potrebna, razen predpisane evidence za ukrepa kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (v nadaljevanju: KOPOP) in ekološko kmetovanje (v nadaljevanju: EK) ter v primeru investicijskih ukrepov ali ukrepov, ki se nanašajo na ukrep, namenjen mladim prevzemnikom kmetij oziroma majhnim kmetijam iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 ali Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 (v nadaljevanju: nepovršinski ukrepi programa razvoja podeželja). V nadaljevanju navodil je obrazloženo, kdaj in kako uveljavljati primer višje sile zaradi toče.

1. V katerem primeru mora nosilec KMG sporočiti primer višje sile za neposredna plačila in za ukrepe razvoja podeželja?

Nosilec KMG **mora sporočiti višjo silo** le v primeru, ko zaradi toče oziroma njenih posledic **ne more izpolniti zahtev ali obveznosti** za ukrepe, ki jih je prijavil na zbirni vlogi za leto 2022 oziroma v vlogi na javni razpis. Drugače višje sile ne sporoča.

2. Primeri, ko nosilec KMG zaradi toče oziroma njenih posledic ne more izpolniti zahtev ali obveznosti za ukrepe, ki jih je prijavil na zbirni vlogi za leto 2022 oziroma v vlogi na javni razpis

a) Višja sila v primeru neposrednih plačil

Pri neposrednih plačilih se toča šteje za primer višje sile pri proizvodno vezanem plačilu za strna žita in zelenjadnice in v določenih primerih izpolnjevanja zahtev zelene komponente pri kmetijskih praksah »Diverzifikacija« in »Površine z ekološkim pomenom« (v nadaljevanju: PEP).

V primeru uničenih posevkov strnih žit in zelenjadnic zaradi toče nosilec KMG posreduje izpolnjen obrazec za višjo silo. Dopolnitev zbirne vloge ni potrebna.

Če v primeru uničenih posevkov kmetijskih rastlin zaradi toče nosilec KMG ne more več zagotoviti izpolnjevanja kmetijske prakse zelene komponente »Diverzifikacija«, mora za uveljavljanje višje sile posredovati izpolnjen obrazec za višjo silo.

Kadar zaradi toče nosilec KMG v nasprotju z namero ne more več zagotoviti »PEP« s kmetijskim rastlinami, ki vežejo dušik (prisotne od 7. maja 2022 do tehnološke zrelosti oziroma 30. septembra 2022), mora za uveljavljanje višje sile posredovati izpolnjen obrazec za višjo silo. Dopolnitev zbirne vloge ni potrebna.

V primeru ugotovljene višje sile zaradi toče se pri zahtevkih za neposredna plačila podpora za leto 2022 izplača v celoti.

b) Višja sila v primeru ukrepa KOPOP

Za ukrep KOPOP upravičenec uveljavlja primer višje sile zaradi toče takrat, ko ne more izpolniti svojih obveznosti za operacije oziroma zahteve, v katere je vključen.

V primeru ugotovljene višje sile zaradi toče se podpora za zadevne operacije oziroma zahteve ukrepa KOPOP izplača sorazmerno – upoštevajo se le stroški nastali do dneva nastanka višje sile, zato se višja sila uveljavlja le v primeru, ko nosilec KMG ne more izpolniti pogojev in obveznosti v okviru teh operacij oziroma zahtev.

Toča se šteje za primer višje sile tudi pri nekaterih zahtevah ukrepa KOPOP, pri katerih je določena minimalna meja obtežbe, ki je zaradi pomanjkanja krme ni mogoče zagotavljati oziroma vpliva na zmanjšanje števila živali, ki ga je nosilec KMG prijavil na zbirni vlogi za leto 2022. Pri teh zahtevah spodnja meja obtežbe zaradi pomanjkanja krme kot posledice toče lahko odstopa do največ 0,1 GVŽ travojedih živali na ha kmetijskih površin. Ker pri teh zahtevah upravičenec še vedno izvaja vse ostale obveznosti, se v primeru ugotovljene višje sile zaradi toče podpora za leto 2022 izplača v celoti.

Pri operaciji »Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje« se število živali, ki jih je nosilec KMG prijavil na zbirni vlogi za leto 2022, zaradi pomanjkanja krme kot posledice toče lahko zmanjša, tako da je stalež živali lahko manjši od predpisanega (belokranjska pramenka, istrska pramenka in drežniška koza manj kot 3 živali, kokoši manj kot 30 živali, ostale vrste živali manj kot en GVŽ). V primeru ugotovljene višje sile zaradi toče se podpora za leto 2022 izplača le za število živali, ki so prisotne na KMG, za druge živali pa sorazmerno glede na število dni prisotnosti na KMG.

V navedenih primerih nosilec KMG na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljevanju: ARSKTRP) posreduje izpolnjen obrazec za višjo silo in priloži dokazila, kot je opisano v nadaljevanju.

c) Višja sila v primeru ukrepa EK

Pri ukrepu EK se toča šteje za primer višje sile za njivske površine (poljščine, zelenjadnice, semenska pridelava), trajne nasade in trajno travinje, kjer upravičenec ne more izpolniti svojih obveznosti.

V navedenih primerih se pri ugotovljeni višji sili zaradi toče podpora izplača sorazmerno – upoštevajo se le stroški nastali do dneva nastanka višje sile, zato se višja sila uveljavlja le v primeru, ko nosilec KMG ne more izpolniti pogojev in obveznosti v okviru teh zahtev.

Nosilec KMG na ARSKTRP posreduje izpolnjen obrazec za višjo silo, kot je opisano v nadaljevanju.

d) Višja sila v primeru ukrepa dobrobit živali

Za ukrep dobrobit živali (v nadaljevanju: DŽ) upravičenec uveljavlja primer višje sile takrat, ko je zaradi naravne nesreče prizadetih več kot 30 % kmetijskih površin in ne more izpolniti svojih obveznosti. Upravičenec, ki uveljavlja primer višje sile, za leto 2022 pridobi sorazmerni del plačila. Če upravičenec lahko zagotovi dokrmeljevanje na paši in na ta način lahko izpolni zahtevo za neprekinjenih 120 dni paše za govedo oziroma 210 dni za drobnico, ne uveljavlja primera višje sile. V tem primeru upravičenec še vedno izvaja vse obveznosti za ukrep DŽ in za to za leto 2022 pridobi plačilo v celoti.

Nosilec KMG na ARSKTRP posreduje izpolnjen obrazec za višjo silo, kot je opisano v nadaljevanju.

e) Višja sila v primeru nepovršinskih ukrepov programa razvoja podeželja

Če ima upravičenec obveznosti za nepovršinske ukrepe programa razvoja podeželja, mora te obveznosti izpolnjevati za čas trajanja obveznosti iz javnega razpisa, na katerem je pridobil sredstva. **Višjo silo mora upravičenec javiti ARSKTRP najpozneje v 15 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori, in sicer, če se posledice nesreče odražajo na predmetu podpore oziroma je poškodovano sredstvo za doseganje ciljev iz poslovnega načrta. Potrebno je priložiti tudi fotografije ali druga dokazila za dokazovanje navedenega.**

3. Kako in kdaj nosilec KMG sporoči višjo silo?

a) Neposredna plačila in ukrepi KOPOP, EK ter DŽ

Nosilec KMG, ki zaradi posledic toče ne more izpolniti zahtev ali obveznosti za ukrepe kmetijske politike, ki jih je prijavil na zbirni vlogi za leto 2022 in njegova zemljišča ležijo v k.o. iz priloženega seznama, sporoči višjo silo na obrazcu »Sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin«, ki je dostopen na spletni strani ARSKTRP (<https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2022/>), in ga s priporočeno pošto pošlje na ARSKTRP **v 15 delovnih dneh od datuma, ko to lahko stori, vendar pred morebitnim pregledom na kraju samem. Dodatna dokazila v primeru neposrednih plačil in ukrepa DŽ niso potrebna, v primeru ukrepov KOPOP in EK pa je kot dokazilo treba priložiti predpisane evidence.**

Nosilec KMG na obrazcu kot razlog višje sile označi »huda naravna nesreča, ki je resno prizadela KMG«, v rubriki »opis primera višje sile« pa opiše primer višje sile. Višjo silo za sheme neposrednih plačil nosilec KMG uveljavlja na istem obrazcu.

V skladu z »Navodili za izpolnjevanje obrazca Sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin«, ki so dostopna na spletni strani ARSKTRP (https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSKTRP/SNP/ZV-2022/Navodila_za_izpolnjevanje_obrazca_VS_koncno_za_objavo.pdf), mora nosilec KMG **na obrazcu obvezno navesti tudi na katerih površinah in za katero obveznost iz zbirne vloge za leto 2022 ne izpolnjuje zahtev ali obveznosti zaradi toče.**

ARSKTRP bo o vsaki vlogi odločala individualno.

b) Nepovršinski ukrepi programa razvoja podeželja

Če je KMG v k.o. iz priloženega seznama, nosilec KMG, ki zaradi posledic toče ne more izpolniti zahtev ali obveznosti iz naslova nepovršinskih ukrepov programa razvoja podeželja, sporoči višjo silo pisno z dopisom, ki ga s priporočeno pošto pošlje na ARSKTRP najpozneje **v 15 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori, vendar pred morebitnim pregledom na kraju samem. Kot dokazilo mora priložiti fotografije ali druga dokazila za dokazovanje navedenega.**

ARSKTRP bo o vsaki vlogi odločala individualno.

4. Kako ravnati v primeru, ko zemljišča nosilca KMG, ki zaradi posledic toče ne more izpolniti zahtev ali obveznosti za neposredna plačila in ukrepe KOPOP, EK ter DŽ, ki jih je prijavil na zbirni vlogi za leto 2022, ležijo izven k.o. iz priloženega seznama?

Tudi v tem primeru nosilec KMG sporoči višjo silo na obrazcu »Sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin«, ki je dostopen na spletni strani ARSKTRP (<https://www.gov.si/zbirke/storitve/oddaja-zbirne-vloge-za-leto-2022/>), in ga s priporočeno pošto pošlje na ARSKTRP v 15 delovnih dneh od datuma, ko to lahko stori, vendar pred morebitnim pregledom na kraju samem. **Mora pa v tem primeru za točo podati dodatna**

dokazila (fotografije, zapisnik zavarovalnice, izjava o ogledu škode na kraju samem in o oceni škode, ki jo izdelata JSKS, predpisane evidence za ukrepa KOPOP in EK, ...).

Nosilec KMG na obrazcu kot razlog višje sile označi »huda naravna nesreča, ki je resno prizadela KMG«, v rubriki »opis primera višje sile« pa opiše primer višje sile. Višjo silo za sheme neposrednih plačil nosilec KMG uveljavlja na istem obrazcu.

V skladu z Navodili za izpolnjevanje obrazca »Sporočanje višje sile ali izjemnih okoliščin«, ki so dostopna na spletni strani ARSKTRP (https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/ARSKTRP/SNP/ZV-2022/Navodila_za_izpolnjevanje_obrazca_VS_koncno_za_objavo.pdf), mora nosilec KMG **na obrazcu obvezno navesti tudi na katerih površinah in za katero obveznost iz zbirne vloge za leto 2022 ne izpolnjuje zahtev ali obveznosti zaradi toče.**

ARSKTRP bo o vsaki vlogi odločala individualno.

5. Kako nosilec KMG sporoči višjo silo v primeru nepovršinskih ukrepov programa razvoja podeželja?

Nosilec KMG, ki zaradi posledic toče ne more izpolniti zahtev ali obveznosti nepovršinskih ukrepov programa razvoja podeželja in je njegovo KMG v k.o. iz priloženega seznama, sporoči višjo silo pisno z dopisom, ki vsebuje:

- kontaktne podatke nosilca KMG;
- številko odločbe in navedbe javnega razpisa iz katerega izhajajo obveznosti;
- območje, kjer se nahaja KMG;
- opis primera višje sile;
- opis pogojev ali obveznosti, ki jih zaradi višje sile ne bo mogel izpolniti;
- dokazila.

Dopis nosilec KMG pošlje s priporočeno pošto na ARSKTRP **v 15 delovnih dneh od dneva, ko to lahko stori, vendar pred morebitnim pregledom na kraju samem. ARSKTRP bo o vsaki vlogi odločala individualno. Dopisu je treba priložiti fotografije ali druga dokazila za dokazovanje navedenega.**

* * *

*Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
in
Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja*

Ljubljana, 20. junij 2022

Priloga: Seznam prizadetih katastrskih občin

ŠIFRA K.O.	IME K.O.	ARSO – PRIZADETE K.O.	JSKS – PRIZADETE K.O.
847	VRHE	DA	DA
849	STARI TRG	DA	DA
850	SLOVENJ GRADEC	DA	DA
851	LEGEN	DA	DA
852	GOLAVABUKA	DA	DA
853	ŠMARTNO PRI SLOVENJ GRADCU	DA	DA
854	PODGORJE	DA	DA
859	VODRIŽ	DA	DA
860	ŠMIKLAVŽ	DA	DA
861	DOBRAVA	DA	DA
862	BRDA	DA	DA
863	ŠENTILJ POD TURJAKOM	DA	DA
864	MISLINJA	DA	DA
865	GORNJI DOLIČ	DA	DA
869	BELŠAK	DA	DA
870	JAMNICA	DA	DA
871	STROJNA	DA	DA
872	ZELEN BREG	DA	DA
873	SUHI VRH	DA	DA
874	ŠENTANEL	DA	DA
875	DOLGA BRDA	DA	DA
877	STRAŽIŠČE	DA	DA
878	TOLSTI VRH	DA	DA
977	ŽELEZNO	DA	DA
978	STUDENCE	DA	DA
979	PONIKVA	DA	DA
980	ANDRAŽ	DA	DA
982	PODVIN	DA	DA
983	MALE BRASLOVČE	DA	DA
984	LETUŠ	DA	DA
987	BRASLOVČE	DA	DA
992	POLZELA	DA	DA
993	ZALOŽE	DA	DA
994	ZALOG	DA	DA
996	ŽALEC	DA	DA
997	GOTOVLJE	DA	DA
998	VELIKA PIREŠICA	DA	DA
999	GORICA	DA	DA
1000	LEVEC	DA	DA

ŠIFRA K.O.	IME K.O.	ARSO – PRIZADETE K.O.	JSKS – PRIZADETE K.O.
1069	ŠENTJUNGERT	DA	DA
1071	ŠKOFJA VAS	DA	DA
1073	TRNOVLJE	DA	DA
1074	SPODNJA HUDINJA	DA	DA
1075	OSTROŽNO	DA	DA
1076	MEDLOG	DA	DA
1142	TRATNA	DA	DA
1143	GORICA PRI SLIVNICI	DA	DA
1144	VODRUŽ	DA	DA
1146	VEZOVJE	DA	DA
1147	SLIVNICA PRI CELJU	DA	DA
1148	JAVORJE	DA	DA
1149	VODUCE	DA	DA
1153	PARIDOL	DA	DA
1154	DOBRINA	DA	DA
1155	LOKA PRI ŽUSMU	DA	DA
1224	BABNA REKA	DA	DA
1225	GROBELCE	DA	DA
1226	BABNA GORA	DA	DA
1228	SOPOTE	DA	DA
1229	PODČETRTEK	DA	DA
1230	IMENO	DA	DA
1231	VIRŠTANJ	DA	DA
1232	DOBLEŽIČE	DA	DA
1233	VERAČE	DA	DA
1234	BUČE	DA	DA
1235	DRENSKO REBRO	DA	DA
1238	ZDOLE	DA	DA
1239	VRENSKA GORCA	DA	DA
1240	SEDLARJEVO	DA	DA
1241	LASTNIČ	DA	DA
1242	KOZJE	DA	DA
1246	DEKMANCA	DA	DA
1248	HRASTJE	DA	DA
1249	PLES	DA	DA
1250	KUNŠPERK	DA	DA
1251	ZAGAJ	DA	DA
1253	OREŠJE	DA	DA
1396	KRSINJI VRH	DA	DA
1397	TRŽIŠČE	DA	DA
1399	ŠENTRUPERT	DA	DA

ŠIFRA K.O.	IME K.O.	ARSO – PRIZADETE K.O.	JSKS – PRIZADETE K.O.
1400	STRAŽA	DA	DA
1401	NOVO ZABUKOVJE	DA	DA
1409	BREZOVICA	DA	DA
1410	MIRNA	DA	DA
1411	OSTROŽNIK	DA	DA
1412	MOKRONOG	DA	DA
1413	LAKNICE	DA	DA
1414	JELŠEVEC	DA	DA
1415	TREBELNO	DA	DA
1416	STARO ZABUKOVJE	DA	DA
1458	ČREŠNJICE	DA	DA
1459	HERINJA VAS	DA	DA
1460	ŠENTPETER	DA	DA
1461	ŽALOVIČE	DA	DA
1462	ZBURE	DA	DA
1463	ZAGRAD	DA	DA
1465	STARA VAS	DA	DA
1466	GORENJA VAS	DA	DA
1467	DRUŽINSKA VAS	DA	DA
1468	BELA CERKEV	DA	DA
1469	TOMAŽJA VAS	DA	DA
1470	DOBRAVA	DA	DA
1472	OSTROG	DA	DA
1473	GRADIŠČE	DA	DA
1474	POLHOVICA	DA	DA
1475	GORENJA OREHOVICA	DA	DA
1476	ŠENTJERNEJ	DA	DA
1478	GABRJE	DA	DA
1479	BRUSNICE	DA	DA
2662	MALKOVEC	DA	DA